

Pijnlijk zoals er met vreemdelingen wordt omgegaan

Annemarie ten Brink

Nieuwersluis – In Nieuwersluis was onlangs een symposium over re-integratie van gedetineerden en de belangrijke bijdrage daarbij van het vrijwilligerswerk.

Wij van de Bezoekgroep Vreemdelingendetentie zaten daar ook bij. Maar helaas moest mijn maatje al meteen in de pauze weg en was ik daar alleen en voelde me raar afgesloten. Ik ben niet erg eenkennig en begreep nog niet eens meteen wat er aan de hand was, tot het na de pauze in de discussie tot me doordrong dat alles wat hier besproken werd lijnrecht staat tegenover het werk dat wij doen met ons bezoek aan vreemdelingen.

Het is natuurlijk goed om te horen hoe hard er gewerkt wordt aan re-integratie van de gedetineerden, maar tegelijkertijd is het heel pijnlijk om te weten dat het omgekeerde geldt voor de vreemdelingen in detentie die wachten op uitzetting en een laatste wanhopige poging doen om alsnog asiel te krijgen. Het is daar de bedoeling dat ze uiteindelijk zo moedeloos worden dat ze zich toch met angst in het hart, terug laten sturen naar het land waar ze bij aankomst al meteen niet veel goeds te wachten staat.

Het is mooi dat strafgevangenen, als ze zich goed gedragen, eerder vrij komen dan hun opgelegde straf. Maar pijnlijk om te weten dat vreemdelingen in detentie, die geen straf uitzitten, totaal niet weten hoe lang ze opgesloten zitten. Dat kan maanden tot zelfs meer dan een jaar duren! Wat voor misdaad moet je hebben begaan om zo lang gevangen te zitten...

Schokkende ervaring

Natuurlijk geweldig dat er bij strafgevangenen psychisch heel hard gewerkt wordt om ze geestelijk gezond hun vrijheid terug te geven. Dat maakt het nog pijnlijker te weten dat veel van de vreemdelingen in een depressie belanden voordat ze teruggestuurd worden.

In de gevangenis zitten zonder misdaad te hebben begaan is een schokkende ervaring en als dan ook nog de celdeur op slot gaat, slaat de wanhoop toe. Gezonde sterke mannen, de meesten tussen de twintig en de veertig jaar (vrouwen zijn allemaal naar Rotterdam overgebracht), mannen die veel gevaar hebben doorstaan, vreselijke dingen hebben meegemaakt gaan hier kapot aan

depressie. Ze schamen zich ervoor in de gevangenis te zitten en durven dat vaak hun familie in het thuisland niet te vertellen.

Als buitenlanders krijgen ze, op een enkele na, geen bezoek, daarom hebben we De Stichting Bezoekgroep Vreemdelingen Detentie Schiphol opgericht en bezoeken we deze mannen iedere week op woensdag. Om de week op vrijdag komen we om samen te koken en wat Engels te oefenen.

Als bezoekers komen we echt om ze mentaal sterk te houden: hoelang het ook duurt, je weet zeker dat je eruit komt; je bent jong en hebt nog een heel leven te gaan dus moet je zorgen dat je sterk bent om de moeilijkheden die nog komen, aan te kunnen. We luisteren naar hun vreselijke verhalen als ze die kwijt moeten, we bestuderen de kaart, praten over van alles en nog wat om er een frisse wind doorheen te blazen, we eten en drinken onze meegebrachte lekkernijen en als praten niet goed lukt omdat de taal in de weg staat, doen we spelletjes en communiceren met handen en voeten.

Het is intens om de verhalen te horen, maar we zijn een lichtpuntje in hun kleurloze week en zij zijn ons zo dankbaar dat het je hart vervult.

Het is prachtig wat er allemaal voor strafgevangenen gedaan wordt, maar dit symposium heeft me nog weer eens heel duidelijk gemaakt: deze mensen zijn onschuldige vreemdelingen en horen niet in de gevangenis.